A stylized graphic element consisting of two curved lines, one green and one blue, arching over the text.

NÁCHOD

Náchod

V severovýchodních Čechách, na hranici s Polskou republikou, se rozkládá Náchod – město s bohatou historií založené pod stejnojmenným hradem v polovině 13. století. Malé městečko se postupně rozrůstalo za městské hradby. K nejvýznamnějšímu rozmachu došlo koncem 19. století spolu s rozvojem textilního průmyslu. V současnosti je Náchod přirozeným historickým, turistickým, správním a průmyslovým centrem celé oblasti. Náchod je rodištěm spisovatele a exilového vydavatele Josefa Škvoreckého, architekta Jana Letzela, satirika Vratislava Blažka, malíře Karla Šafáře nebo herečky Luby Skořepové.

Náchod

W północno-wschodnich Czechach, przy granicy z Polską, znajduje się Náchod – założone w XIII w. miasto o bogatej historii, noszące tę samą nazwę co pałac, u stóp którego wyrosło. Małe miasteczko stopniowo rozrastało się, wykraczając poza mury miejskie. Rozwój miasta największego rozmachu nabrał pod koniec XIX w. wraz z rozwojem przemysłu tekstylnego. Obecnie Náchod stanowi naturalne centrum historyczne, turystyczne, administracyjne i przemysłowe całego regionu.

Náchod jest miastem rodzinnym pisarza i emigracyjnego wydawcy Josefa Škvoreckiego, architekta Jana Letzela, satyryka Vratislava Blažka, malarza Karla Šafáře oraz aktorki Luby Skořepovej.

Památky a muzea

Centrum města je městskou památkovou zónou, kde se nachází historické stavby (gotický kostel sv. Vavřince, stará barokní radnice, nová novorenesanční radnice) i moderní budovy od významných architektů, jakými byli Pavel Janák, Otakar Novotný nebo Bohumil Kuchař.

Historii města a regionu přibližuje stálá expozice v Muzeu Náchodska. Krátkodobé výstavy pořádá kromě Muzea Náchodska také Galerie výtvarného umění Náchod. V Muzeu starožitných kočárků, panenek a patentních listin můžete zhlédnout vývoj dětských kočárků z celého světa, starožitné panenky a originály královských patentů. V Hotelu U Beránka se nachází expozice věnovaná architektovi Janu Letzelovi.

Zabytki i muzea

W centrum miasta utworzona została strefa ochrony konserwatorskiej, znajdują się w niej zarówno budynki historyczne (gotycki kościół św. Wawrzyńca, barokowy stary ratusz, neorenesansowy nowy ratusz), jak i nowoczesne budynki zaprojektowane przez wybitnych architektów, takich jak Pavel Janák, Otakar Novotný oraz Bohumil Kuchař.

Z historią miasta i regionu zaznajamia ekspozycja stała w Muzeum Ziemi Náchodzkiej (czes. Muzeum Náchodska). Wystawy czasowe, oprócz Muzeum Ziemi Náchodzkiej, organizuje także Galeria Sztuk Plastycznych w Náchodzie. W Muzeum zabytkowych wózków dziecięcych, lalek i dokumentów patentowych (czes. Muzeum starožitných kočárků, panenek a patentních listin) można zapoznać się z historią wózków dziecięcych z całego świata, obejrzeć stare lalki oraz oryginały patentów królewskich. W Hotelu U Beránka znajduje się ekspozycja poświęcona architektowi Janowi Letzelowi.

Státní zámek Náchod

Původně gotický hrad byl vystavěn v polovině 13. století. Během staletí se střídali majitelé hradu i celého panství. Středověké sídlo bylo za vlády rodu Smiřických ze Smiřic v letech 1566–1614 přestavěno na renesanční zámek. Dnešní podobu získal zámek o století později za vlády rodu Piccolomini. V roce 1792 odkoupil zámek i s panstvím Petr Biron, vévoda Kuronský a Zaháňský, který se zasloužil o kulturní rozkvět. Posledními šlechtickými majiteli byl německý rod Schaumburg-Lippe, který vlastnil zámek do roku 1945, kdy bylo panství na základě tzv. Benešových dekretů zkonfiskováno. Od roku 1995 žijí v bývalém hradním příkopu dva medvědi hnědí – Ludvík a Dáša. Zámek nabízí návštěvníkům několik prohlídkových okruhů.

Pałac Náchod

Zbudowany w XIII w. jako zamek w stylu gotyckim. W wiekach późniejszych często zmieniał właścicieli, podobnie jak przyległe dobra. Pod rządami rodu Smiřických ze Smiřic w latach 1566–1614 średniowieczna siedziba została przebudowana na renesansowy pałac. Dzisiejszy wygląd pałacu uzyskał sto lat później, za czasów rodu Piccolominich. W 1792 r. pałac wraz z dobrami odkupił Petr Biron, książę Kurlandii i Żagania, wtedy też pałac przeżył okres rozkwitu kulturalnego. Ostatnim właścicielem pałacu o szlacheckich korzeniach był niemiecki ród Schaumburg-Lippe, w którego posiadaniu znajdował się on do 1945 r., kiedy to dobra zostały skonfiskowane na mocy tzw. dekretów Beneša. Od 1995 r. w dawnej fosie zamkowej mieszkają dwa niedźwiedzie brunatne – Ludvík i Dáša. Pałac jest otwarty dla zwiedzających – do wyboru jest kilka tras oprowadzania.

Kultura a tradiční akce

Město Náchod žije bohatým kulturním životem. Velkému zájmu občanů se těší významné kulturní akce – festival studentské tvořivosti Náchodská Prima sezóna (květen), hudební přehlídka neprofesionálních komorních sdružení Camerata Nova Náchod (květen/červen), přehlídka pivovarů s kulturním programem Pivobraní (červenec), Vavřínecká pouť (srpen), Náchodské Kuronské slavnosti (září), Náchodský výtvarný podzim (listopad) a řada dalších akcí v předvánočním a vánočním čase. Kulturní dominantou města je secesní budova Městského divadla Dr. J. Čížka vystavěná dle návrhu Aloise Čenského a vyzdobená mj. oponou od Mikoláše Alše. Kulturní vyžití nabízí také Kino Vesmír.

Kultura i tradycyjne imprezy cykliczne

Miasto Náchod może się pochwalić bogatym życiem kulturalnym. Dużym zainteresowaniem mieszkańców cieszą się ważne imprezy kulturalne – Festiwal twórczości studentskiej Náchodzka Prima Sezóna (maj), przegląd nieprofesjonalnych zespołów kameralnych Camerata Nova Náchod (maj/czerwiec), przegląd browarów połączony z programem kulturalnym Piwobranie (lipiec), Odpust św. Wawrzyńca (sierpień), Náchodzkie Uroczystości Kurońskie (wrzesień), Náchodzka Jesień Plastyczna (listopad) i szereg innych imprez w okresie przedświątecznym i świątecznym.

Dominantą kulturalnego pejzażu miasta jest zbudowany na podstawie projektu Aloisa Čenského secesyjny budynek Teatru Miejskiego im. Dr. J. Čížka, w którym zobaczyć można m. in. w kurtynę autorstwa Mikoláše Alše. Możliwość kontaktu z kulturą oferuje również Kino Vesmír.

Sport

Sportovní vyžití nabízí náchodským obyvatelům zimní stadion, sportovní stadion Na Hamrech s víceúčelovým hřištěm, skate park, tenisový areál, fotbalový stadion, krytý plavecký bazén, jehož součástí je bazén o délce 25 m, dětský bazén, sauny, masérny nebo parní komory. V letním období je k dispozici Jiráskovo koupaliště se dvěma bazény, brouzdalištěm s vodním hříbem, skluzavkou, písčnou pláží, dětským hřištěm, hřištěm na volejbal a nohejbal a stolním tenisem.

Sport

Mieszkańcy Náchodu mają do dyspozycji kilka obiektów sportowych, w tym lodowisko kryte, stadion sportowy Na Hamrech z boiskiem wielofunkcyjnym, skate park, infrastrukturę do gry w tenisa, stadion piłki nożnej oraz kryty basen pływacki, na terenie którego znajdują się basen pływacki o długości 25 m, basen dla dzieci, sauny, gabinety masażu oraz łaźnie parowe. W okresie letnim do dyspozycji jest otwarte kąpielisko im. Jiraska, składające się z dwóch basenów, brodzika z grzybem wodnym, zjeżdżalni, plaży piaskowej, placu zabaw dla dzieci, boiska do siatkówki i siatkonogi oraz miejsca do gry w ping-ponga.

Lázeňství

Kořeny lázeňství v Náchodě-Bělovi sahají až do středověku s větším rozvojem od 18. století. Novodobá historie byla započata v r. 2018 položením základního kamene tzv. Malých lázní a vybudováním repliky Vily Komenský. Vznikla zde odpočinková zóna s kolonádou a pítky ze dvou nových zdrojů Jan (HJ 1005) a Běla (HJ 1006), přírodních léčivých minerálních vod vhodných k pitným kúráám či koupelím. Oxid uhličitý bude případně možné využít i pro suché koupele a plynové injekce.

Tradycje uzdrowiskowe

Korzenie tradycji uzdrowiskowych w Náchodzie-Bělovi sięgają do czasów średniowiecza, ich wyraźny rozwój rozpoczął się zaś w XVIII w. Współczesna historia rozpoczęła się w 2018 r. od wmurowania kamienia węgielnego tzw. Małego Uzdrowiska (czes. Malé lázně) oraz wybudowania repliki Willi Komenskiego. Powstała w ten sposób przestrzeń odpoczynku z kolumnadą oraz kranikami z wodą z dwóch nowych źródeł Jan (HJ 1005) a Běla (HJ 1006), będących naturalnymi leczniczymi wodami mineralnymi, odpowiednimi do picia w ramach kuracji oraz do kąpeli. Natomiast dwutlenek węgla być może znajdzie zastosowanie w suchych kąpielach i karboksyterapii.

Blízke okolí

Kopcovitý terén v okolí Náchoda nabízí krásné výhledy i zajímavé památky. Na kopci Dobrošov stojí stylová Jiráskova turistická chata s rozhlednou, v údolí řeky Metuje v místě zvaném Peklo pak dřevěná Bartoňova útulna. Obě tyto stavby navrhl architekt Dušan Jurkovič a nesou jeho nezaměnitelný rukopis. Naučná stezka „Po opevnění Běloves“ vás provede opevněním vybudovaným před druhou světovou válkou – Pevností Dobrošov, pěchotními sruby Březinka, Lom a Voda. Z rozhledny Na Signálu (cca 7 km od Náchoda) se skýtá krásný pohled na Krkonoše, Jestřebí hory a polské Stolové hory.

Najbliższa okolica

Pagórkowate tereny w okolicy Náchodu gwarantują piękne widoki i ciekawe zabytki. Na wzniesieniu Dobrošov znajduje się stylowe schronisko turystyczne Jiráskova chata z wieżą widokową, zaś w dolinie rzeki Metuji, w miejscu zwanym Peklo, znajduje się drewniany gościniec Bartoňova útulna. Oba te budynki zaprojektował architekt Dušan Jurkovič i niosą one wyraźne rysy typowego dla niego stylu. Natomiast ścieżka dydaktyczna „Po umocnieniach Běloves“ prowadzi przez system umocnień zbudowanych przed II wojną światową – Grupę warowną Dobrošov, schrony piechotne Březinka, Lom i Voda. Z wieży widokowej Na Signálu (ok. 7 km od Náchodu) rozpościera się piękny widok na Karkonosze, Góry Jastrzębie i Góry Stołowe po polskiej stronie granicy.

Polsko

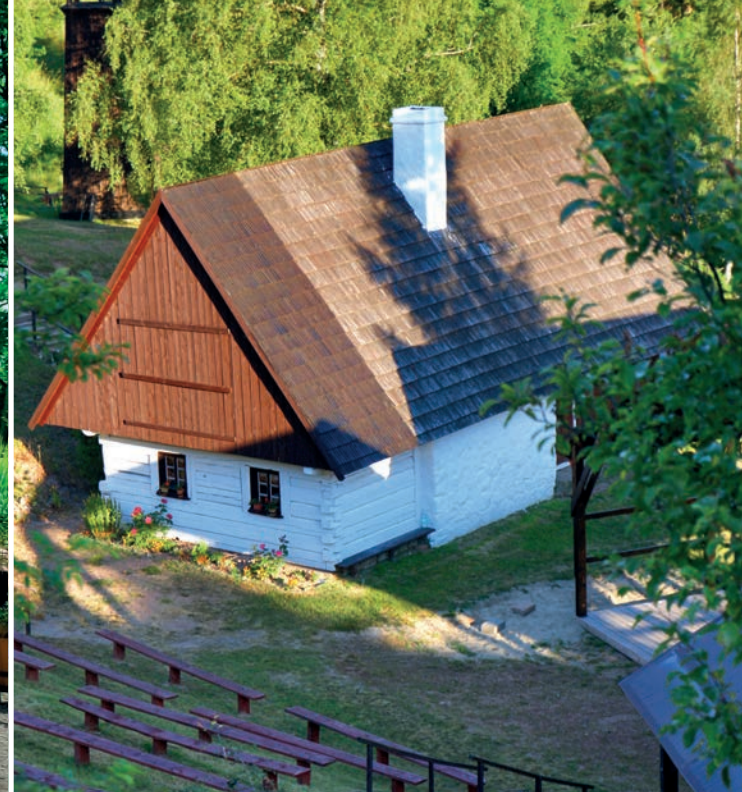
Východně od Náchoda v Kudowské kotlině leží lázeňské městečko Kudowa-Zdrój. Léčí se zde nemoci oběhového systému, látkové výměny a neurózy. Obdobné léčebné procedury nabízejí i lázeňská městečka Duszniki-Zdrój a Polanica-Zdrój.

V blízkém okolí zve k návštěvě Národní park Stolové hory s nejvyššími vrchy Velká Hejšovina a Skalniak dosahujících výšky 900 m n. m. Proplétat se skalním labyrintem můžete v Bludných skalách. Za návštěvu stojí také skanzen lidové architektury Muzeum lidové kultury Sudetského pohoří v kudowské části Pstrážna (čes. Stroužné).

Polska

Na wschód od Náchodu, juž na terenie Kotliny Kłodzkiej, znajduje się miasteczko uzdrowiskowe Kudowa-Zdrój. W uzdrowisku leczone są choroby układu krążenia, choroby metaboliczne oraz neurozy. Podobne zabiegi lecznicze oferują również miasteczka uzdrowiskowe Duszniki-Zdrój oraz Polanica-Zdrój. W bliskim sąsiedztwie znajduje się Park Narodowy Gór Stołowych z najwyższymi szczytami Szczeliniec Wielki oraz Skalniak, osiągniętymi wysokość 900 m n.p.m. W niedalekich Błędných Skalách można się zmierzyć ze skalnym labyrintem. Wart zwiedzenia jest również skansen architektury Muzeum Kultury Ludowej Pogórza Sudeckiego w gminie Pstrážna (obecnie jedna z dzielnic Kudowy-Zdroju).

Text / Opracowanie: Jana Somernitzová, Lucie Dostálová, Jan Špaček
Fotografie: Martin Hurdálek, Konrad Buss, Mgr. Jiří Švanda, Ing. Vladimír Prachař, archiv města Náchoda / archiwum miasta Náchod,
Galerie výtvarného umění v Náchodě / Galeria Sztuk Plastycznych w Náchodzie,
Muzeum starožitných kočárků, panenek a patentních listin / Muzeum zabytkowych wózków dziecięcych, lalek i dokumentów patentowych

Překlad / Tłumaczenie: Mgr. Tereza Vlachová, Gabriela Gańczarczyk
Úvodní fotografii věnoval Jan König. / Zdjęcie na stronie tytułowej udostępnił Pan Jan König.

Grafická úprava a tisk / Opracowanie graficzne i druk: CREOPRESS – Ing. Vlastimil Čejchan

Vydalo město Náchod / Nakładem miasta Náchod, 2019.

ISBN 978-80-907751-0-7

Realizováno za finanční podpory Královéhradeckého kraje. / Zrealizowano przy wsparciu finansowym kraju hradeckiego.

 NÁCHOD

KRÁLOVÉHRADECKÝ
KRAJ

